

WIADOMOŚCI RZEMIEŚLNICZE

TYGODNIOWY ORGAN OFICJALNY WOJEWODZKICH IZB RZEMIEŚLNICZYCH:
KRAKÓW, LWÓW, STANISŁAWÓW, TARNOPÓL

Za Kom. Wydawniczy: P. Kosobudzki, prezes Krak. Izby Rzem. — Za Kom. Redakcyjny: H. Grudziński, red. nac. i odpow.
Redakcja i Administracja: Kraków, ulica Andrzeja Potockiego L. 18, Krakowska Izba Rzemieślnicza, telefon Nr. 1357

TREŚĆ: Cechy (wiersz) — Nowe znaczenie cechów — Wzorowy statut cechowy (c. d.) — Przeciw niesłusznym wymiarom podatkowym — Przepisy o miarach — Wystawa rzeźnicza w Mysłowicach — Udwołanie od wymiaru podatku dochodowego — Przetargi — Ostatnie stypendja Wydz. Samorząd. — Średniowieczna kultura rzemiosła (c. d.) — Rozporząd. o zamknięciach sklepowych — Wycofanie kredytów P. K. O. — Księgo-wość w warsztatach rzemieśln. — Złote myśli o życiu i miłości — Bezpł. dodatek VI: „Co uchwalił ostatni Zjazd Rzemieślniczy“

PROSIMY

Prenumeratę kwartalną w kwocie zł 2 za pierwszy kwartał 1928 i groszy 40 za ostatni kwartał 1927 — razem 2.40 zł, wpłacić na dostarczony do poprzedniego numeru czek Nr. 407.707 przy okienkach pocztowych lub wprost pod adresem Administracji.

Kalendarzyk Tygodniowy

Tydzień 9: od 26 II. do 3 III 1928

26	Niedziela	Wstępna. Zygryda
27	Poniedz	Aleksandra bisk.
28	Wtorek	Juljana
29	Środa	Romana opata
1	Czwartek	Albina bisk.
2	Piątek	Gelony wdowy
3	Sobota	Kunegundy ces.

POLSKI BANK HANDLOWY

w Krakowie,
obok bramy Florjańskiej.
Oddziały: Tczew, Rawicz, Lwów,
Ostrów, Warszawa
Centrala w Poznaniu.
Przeprowadza wszelkie czynności
w zakres bankowości wchodzące.

Wspierajcie Fundusz Prasowy

Cechy

Dawniej cekmistrz jegomość to
[była persona,
Na ratuszu zasiadał, ważne dawał
[rady,
W ręku dawnych cekmistrzów była
[miała obrona.
Słynne były sławetne cechowe parady.

Postulch mieli cekmistrze u swojej
[czeladzi,
Ćwicząc ich twardo w kunszcie, by
[wyszli na ludzi.
Zdało się, że rodzina jedna się gro-
[madzi,
Którą jedno ożywia, jeden zapal budzi.

Dawne to były czasy... Nadszedł czas
[postępu...
Postępu, który nabrał zawrotnej szyb-
[kości...
Niewiadome wartości wywodzi z ostępu
Nowe prawa buduje dla naszej przy-
[szłości.

Będą Cechy na nowo — a jednak żal
[cichy
W głębi duszy wyrasta, że dawna
[wspaniałość,
Dawny kult gdzieś zaginął — zmie-
[niony naszychny
Z których dzisiaj od nowa trzeba
[stworzyć całość.

Nowe znaczenie cechów

Powoli zaczyna świtać w umysłach i sercach rzemieślniczych, a początkowe oszołomienie wskutek zniesienia przymusowości cechów ustępuje roztro-
pnym rozmyśleniom nad obecnym stanem rzeczy, spowodowanym nową ustawą przemysłowo-rzemieślniczą. Powoli przekonywują się reprezentanci rzemiosła, że nowa ustawa przemysłowa wcale nie likwiduje cechów, a nawet nie zmienia, lecz tylko modernizuje. Jak się to przedświta w praktyce i czy wyjdzie to rzemiosłu na dobre — chcielibyśmy krótko wyjaśnić w niniejszym artykule.

Kto zajmował się, choćby pobieżnie, historią cechów w dawnych czasach, a zwłaszcza historią cechów krakowskich, o których posiadamy, dzięki Krakowskiemu Archiwum Miejskiemu, tak bogate wiadomości, ten wie, czemu zawdzięczają cechy w średniowieczu swą potęgę, a co spowodowało ich upadek. Nie tu miejsce rozwodzić się nad istotą średniowiecznej kultury rzemieślniczej, o której piszemy osobne fejetony — w każdym razie jednak należy tu podkreślić, co o upadku cechów krakowskich pisze ks. Dr. Chot-

kowski („Rzemiosło i cechy krakowskie w XV wieku“ 1891): „Na upadek cechów rzemieślniczych, a tem samem i rzemiosł składało się wiele przyczyn, a nie ulega wątpliwości iż one swój upadek same przyspieszyły prędzej, nim nowoczesne fabryki rękodzieła usunęły na drugi plan. Stało się to z chwilą, gdy duch chrześcijańskiej miłości z pomiędzy nich uleciał, a duch samolubnej zazdrości odjął im cechę bractw, a uczynił związkami i klikami“.

Nema dwóch zdań, że w tych słowach tkwi zasadnicza prawda o upadku cechów średniowiecznych, a zatem prawda o jedynej drodze do ich odrodzenia w czasach współczesnych, przez uniemożliwienie tego ducha, monopolizującego swój zawód w przymusowych a przecież słabych związkach zawodowych. Wprawdzie nie było w poprzednich cechach ostatnich czasów tak źle i to przyczyniło się też do odrodzenia przeważnej części rzemiosła, a z niemi też cechów, ale z chwilą zapanowania ducha liberalnego w całym świecie musiał zniknąć też charakter religijny cechów, co dalej roz-

luźniło dawniejsze fundamenty rzemiosła. Zniknął wprawdzie duch kasty, ale brak wyższych ideałów nie pozwolił poszczególnym cechom względnie zrzeszeniom rzemieślniczym rozkwitnąć w pełnym tego słowa znaczeniu. W Polsce porzeczowej podlegającej tak różnym warunkom ustawodawczym, powstał chaos, a niezamarły, niestety, do dziś jeszcze duch dzielnicowości nie pozwolił polskim rzemieślnikom zjednoczyć się w jeden wielki stan.

By te wszystkie trudności pokonać i przeprowadzić modernizację w pełnym tego słowa znaczeniu, by nie zniszczyć to co było dobrem w cechach, a pogodzić z tem, co w dzisiejszych czasach jest nieodzownym, trzeba było znaleźć środkową drogę, która wprawdzie w zupełności nie zadowoli nikogo, ale zato każdemu z osobna zagwarantuje możliwość rozwoju stanowego.

Nie tu miejsce roztrząsać poszczególne, z konieczności prawnicze ujęcie nowej ustawy przemysłowej, to jednak powinien każdy reprezentant rzemiosła sobie uprzytomnić, że: nowa ustawa wcale nie likwiduje istniejących już cechów względnie stowarzyszeń, że żąda jedynie przemiany tychże na podstawie nowo opracowanych, dla

wszystkich cechów i stowarzyszeń jednolitych statutów. Można wprawdzie rozmaicie zapatrywać się na obecną nieprzymusowość należenia do cechu czy stowarzyszenia — kto się jednak z tej „wolności“ cieszy niech pamięta, że dziś zamiast cechu będzie miał przymusową Izbę Rzemieślniczą i że ta „pociecha“ polegać będzie tylko na tem, iż zamiast być reprezentantem wpływowego zrzeszenia będzie tylko pozbawioną poparcia mistrzów cechowych jednostką. Z drugiej strony dobrowolność należenia do cechu usunie zasadniczą w dawniejszych czasach kwestję sporów w zrzeszeniach zawodowych — przedtem bowiem każdy rzemieślnik miał nie tylko obowiązek ale i prawo należenia do cechu i nie było możliwości usunięcia stałych malcontentów i wicherzycieli. Dziś daną jest owym niepożądanym w cechach elementom możliwość usunięcia się lub zostania usuniętym, co niezawodnie wpłynie na podniesienie ducha braterskiego i wzajemnej zrównoważonej współpracy.

Co jednak może najwięcej przemówi do przekonania rzemieślnika, kuszonego do trzymania się poza obrębem nowo przemianowanych cechów — to sprawa kredytów. Nie można chyba

wątpić, że rozprawadzenie kredytów odbywać się będzie zawsze w porozumieniu z miarodajnymi czynnikami sfer rzemieślniczych. Takim miarodajnym czynnikiem nie może być chyba jednostka, lecz tylko dane zrzeszenie zawodowe. Kto do tego zrzeszenia nie będzie należał nie może chyba liczyć na jakieś specjalne uwzględnianie jednostki. I sfery robotnicze nie są dziś zrzeszone przymusowo lecz tylko dobrowolnie, a każdy wie jaką potęgę przedstawiają, tylko dzięki temu, że są należycie zorganizowane. Jeżeli naodwrot znowu, do dziś te milionowe rzesze rzemieślnicze, jak to obliczyliśmy (zob. artykuł wstępny w numerze 1 br. „Ile warte rzemiosło“) nie przedstawiają, niestety, żadnej wielkiej wartości organizacyjnej, to zdaje się nam, że stało się to właśnie wskutek przymusowości cechowej; z chwilą gdy ona odpada i otwartą jest droga wolnej konkurencji twórczej pracy organizacyjnej, rozpocznie się nowy okres organizacyjny stanu rzemieślniczego, oparty na nowych cechach, do których każdy rzemieślnik we własnym dobrze zrozumianym interesie, powinien należeć. G.

(Przedruk dozw. tylko za podaniem źródła)

Dookoła ustawy przemysłowej

ZARYS NOWEJ USTAWY PRZEMYSŁOWEJ Dra Jana Wyroda, instruktora Stowarzyszeń Przemysłów, przy Urzędzie wojewódzkim w Krakowie. Składy główne: Kraków, Gebethner i Wolf. — Warszawa: Dom Książki Polskiej. — Do nabycia: w Krakowskiej Izbie Rzemieślniczej. Cena 3'90 zł.

Wzorowy statut cechowy.

(Ciąg dalszy).

Zarząd cechu

§ 30.

Zarząd cechu składa się ze starszego, ... podstarszych i ... członków zarządu oraz ... zastępców.

Wybrani podstarsi wybierają z pomiędzy siebie zastępcę starszego.

Zarząd cechu obiera się na okres dwuletni. Po roku urzędowania ustępuje połowa członków Zarządu w drodze losowania. Wylosowani pozostają tak długo w Zarządzie, dopóki nowo wybrani nie obejmą urzędowania.

Ustępujący mogą być ponownie wybrani.

W razie ustąpienia starszego lub tegoż zastępcy powinien ponowny wybór na resztę okresu wyborczego przeprowadzony być w ciągu 6 tygodni.

W miejsce tych członków Zarządu, którzy ustępują przed upływem okresu wyborczego, albo z powodu trwałej przeszkody nie mogą spełniać swych obowiązków, mają wstępować zastępcy i to według największej liczby otrzymanych przy wyborze głosów, a na wypadek równości głosów według porządku alfabetycznego. Zastępców powołuje starszy cechu na czas przeszkody, względnie na resztę okresu urzędowania odnośnego członka.

W razie niemożności dalszego kompletowania w ten sposób Zarządu ma nastąpić wybór uzupełniający na resztę okresu wyborczego.

Urząd członków Zarządu jest bezpłatny.

§ 31.

Na pierwszym posiedzeniu Zarządu tenże wybiera z pośród siebie na przeciąg jednego roku sekretarza i skarbnika. Starszy względnie jego zastępca, gdyby zaś obydwa nie mogli wskutek przeszkody, najstarszy w urzędowaniu członek Zarządu zwołuje posiedzenie Zarządu i zaprasza wszystkich człon-

ków Zarządu, oraz o ile mają być rozważane sprawy wymienione w § 35, Wydział czeladników, celem wydelegowania członka względnie członków Wydziału.

Na posiedzeniach Zarządu cechu w wypadkach wyżej określonych, mają prawo uczestniczyć członkowie Wydziału czeladników z pełnym prawem głosu w stosunku na każdych 5 członków Zarządu lub niepełnych 5, 1 członek Wydziału czeladników.

Nieusprawiedliwiona nieobecność członka Zarządu na posiedzeniu podlega grzywnie do wysokości ... zł., nakładanej odnośną uchwałą Zarządu.

Starszy kieruje obradami Zarządu i poddaje wnioski pod głosowanie.

Do ważności uchwał potrzebna jest obecność najmniej ... członków Zarządu, a nadto starszego lub jego zastępcy. Ten ostatni, o ile nie przewodniczy, uważany jest za członka Zarządu. Uchwały zapadają większością głosów; w razie równości głosów rozstrzygającym jest głos przewodniczącego, który głosuje na końcu.

Z wyniku obrad należy sporządzić zwięzły protokół, który ma być podpisany przez przewodniczącego i sekretarza, a następnie po odczytaniu go i przyjęciu na następnej posiedzeniu, przez wszystkich obecnych na danym posiedzeniu Zarządu.

JULJUSZ JURCZAK

Zakłady instalacyjno-wodoc. i gazowe

Kraków, ulica Franciszkańska L. 4 — Telefon Nr. 248

Urządzam instalacje ogrzewań centralnych wszelkich systemów wodociągów, gazu i kanalizacji. — Podejmuję się rekonstrukcji studzien cembrowanych i prac w zakresie studzien wierconych

Na żądanie większości członków Zarządu winien starszy cech w ciągu dwóch tygodni od dnia zgłoszenia żądania zwołać posiedzenie Zarządu.

(C. d. n.)

Sprawy podatkowe

Drobny przemysł przeciw niesłusznym wymiarom podatkowym.

Centrala drobnego kupiectwa i przemysłu zwołała do Warszawy na dzień 19 b. m. pierwszy ogólnopolski zjazd drobnego knieptwa. Zjazd miał na celu omówienie położenia ekonomicznego w drobnym handlu, w szczególności zaś omówienie sprawy „systemu“ podatkowego i wyborów do izb przemysłowo-handlowych.

Odwwołanie od wymiaru podatku dochodowego.

Nr. 15 „Dz. Ustaw“ jest nader bogaty w ważne dla życia gospodarczego rozporządzenia.

Obok dotyczących się waloryzacji oraz uchylecia zakazu przywozu niektórych towarów, znajdujemy i odnoszące się do odwołań od wymiaru podatku dochodowego.

Czytamy tam między innymi:

Przy rozstrzyganiu odwołań i sprzeciwów, Komisja odwoławcza nie jest związana ani uchwałą 1-ej instancji, ani wnioskiem przewodniczącego komisji szacunkowej i zależnie od stanu faktycznego i prawnego zatwierdza lub zmienia zaskarżoną uchwałę.

Jeżeli jednak komisja odwoławcza, załatwiając jednostronnie odwołanie płatnika, przyjdzie do przekonania, że podatek wymierzono w kwocie za niskiej, to orzeka odrzucenie odwołania i zwraca sprawę 1. instancji celem uzupełnienia postępowania wymiarowego.

O zapadłych decyzjach informuje się przewodniczących komisji szacunkowych wzg. władze skarbowe, przesyłając im akta celem zawiadomienia płatników i poczynienia ewentualnych zmian w księdze bierczej.

Od decyzji komisji odwoławczej przysługuje zarówno płatnikom jak i przewodniczącemu komisji odwoławczej prawo wniesienia skargi do Najw. Trybunału Administr.

Rozporządzenie weszło w życie z dniem ogłoszenia z mocą obowiązującą od 1 stycznia rb. (W „Dz. Ustaw“ przez pomyłkę wydrukowano od 1-go stycznia 1925!).

Czy Kasa Skarbowa obowiązana jest do udzielania stronom wyjaśnień i wyciągów z ksiąg?

W dobie wzmożonych wpływów z tytułu zaległości skarbowych, zda-

rzają się liczne wypadki, iż wpłacający zaskoczonym bywa niepomiernymi kosztami względnie wykazanymi zaległościami.

Ma więc prawo domagać się, a Kasa Skarbowa ma obowiązek zadośćuczynienia temu żądaniu i wydać na piśmie lub ustnie odpowiednie zestawienia. Jest to w wielu wypadkach tem konieczniejsze, ileż Kasa Skarbowa wydaje „pokwitowanie“, zawierające jedynie jedną kwotę, bez zapodania, jaka kwota zasadnicza i jakie koszty dodatkowe się na nią składają, a każdy chyba ma prawo skontrolowania ze swymi nakazami i zapiskami, czy obliczenie jest zgodne.

Skoro zaś w ostatnich czasach funkcjonariusze Kasy odmawiają szczegółowych wyjaśnień, względnie dają niedostateczne, zwracamy się tą drogą do Pana Naczelnika Kasy, który już tylekroć i z pełnym zrozumieniem odnosił się do tak słuszych postulatów, aby i tu zaradził.

Wiemy wprawdzie, jak trudnem jest jego zadanie należytego prowadzenia Kasy wobec tak szczupłego lokalu oraz małej liczby, chociaż na ogół doskonale wykwalifikowanych urzędników, lecz jego już jest rzeczą postaranie się o odpowiednie powiększenie liczby personelu urzędniczego. Za wzór niech mu posłuży: ustawicznie wzrastający tłum oficjów egzekucyjnych.

Lokale handlowe i przemysłowe w budynkach państw nie korzystają z ochrony lokatorów.

Zmiana ustawy o ochronie lokatorów.

W 15 numerze „Dziennika Ustaw“ ogłoszono rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej, uzupełniające ustawę o ochronie lokatorów przepisem, według którego nie podlegają ochronie pomieszczenia w budynkach, będących w dniu 1. kwietnia 1924 r. własnością Państwa, wynajęte lub użytkowane na obowiązane do opłacenia podatku przemysłowego przedsiębiorstwa przemysłowe, handlowe i inne lub biura tych przedsiębiorstw.

Przepis ten obejmuje również pomieszczenia wynajęte na przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe, chociażby przeznaczenie tych pomieszczeń zostało zmienione bez zgody Skarbu Państwa, a to bez względu na to, w jaki sposób pomieszczenia te są użytkowane (lokal mieszkalne, instytucje i t. p.). W odniesieniu do tych pomieszczeń obowiązuje termin wypowiedzenia trzymiesięczny, sześciomiesięczny lub roczny, a to w zależności od tego, czy komorne za dane pomieszczenie pobiera się miesięcznie, kwartalnie lub rocznie.

Skarbowe biura informacyjne zaczynają działać..

Rozpaczliwe skargi.

„Nowy Dziennik“ pisze za „Naprzodem“ w artykule p. t. „Pauperyzacja Polski współczesnej“.

„Skarbowe biura informacyjne już zaczynają działać, jeszcze zanim upłynął termin wejścia w życie nowego rozporządzenia, który je wprowadza. W Krakowie wywiadowcy podatkowi obchodzą sklepy, pracownie i mieszkania, a rezultat ich wizyt jest nader taki, że po przeprowadzonych przez nich śledztwach, wnioskujących w najdrobniejsze szczegóły życia zarobkowego i prywatnego, ludzie popadają w czarną rozpacz i błogosławia przeklinane dotychczas czasy Grabskiego.

„Przy takim systemie podatkowym opłaci się być tylko wydrwigroszem, okpiświatem, ulicznicą lub... żebrakiem.

A zapewniają nas, że przez ten system podatkowy dokona się... „poprawa“. Może ktoś w to uwierzy, ale chyba nie ci rzemieślnicy, którym wywiadowcy podatkowi zaglądają do każdego kąta jak złodziejom, nie te kobiety, którym zapisują maszyny do szycia, nie ludzie pracy, którzy już dziś nie mogą udźwignąć ciężaru podatkowego, a których teraz czeka jeszcze straszliwsza perspektywa, dzięki skarbowym biurom informacyjnym...,

Co należy rozumieć przez średnią dochodowość przedsiębiorstwa?

Jak wiadomo we wszystkich tych wypadkach, gdzie władze skarbowe nie operują zeznaniami płatników, opierających się i powołujących się na księgi handlowe względnie wiarygodne zapiski handlowe — tam dążąc do zachowania równomierności opodatkowania posługują się przy ustalaniu dochodów z przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, oraz zajęć zawodowych normami przeciętnej zyskowości.

Średni zysk podany w normach przeciętnej zyskowości stanowi czyści dochód przedsiębiorstwa już po uwzględnieniu odpisów z tytułu amortyzacji, potrąceń z tytułu uzyskania, zachowania i zabezpieczenia dochodu, oraz odliczeń z tytułu bezpośrednich dodatków państwowych i samorządowych tudzież wszelkich innych świadczeń przymusowych innego rodzaju, związanych z prowadzeniem przedsiębiorstwa lub zajęcia zawodowego. Od dochodu ze wspomnianych źródeł, ustalanego zatem na podstawie norm przeciętnej zyskowości, dopuszczalne są tylko odliczenia wymienione w art. 10 ustawy o pod. doch., które związane są ściśle z osobą płatnika. Do tego

rodzaju wydatków należą wydatki wymienione w punktach 1, 2, 3 i 4 powołanego artykułu ustawy, a temi są:

- 1) odsetki od długów;
- 2) wartość pieniężna rent i trwałych ciężarów;
- 3) obowiązujące podatnika na mocy prawa lub umowy opłaty za siebie i za członków jego rodziny do Kas zapomogowych, emerytalnych, chorych, ubezpieczeń, od bezrobocia i funduszu pracowni, umysł., od nieszczęśliwych wypadków i pogrzebowych, o ile te opłaty łącznie nie przekraczają 300 zł. rocznie za każdą ubezpieczoną osobę.
- 4) premje wypłacane przez podatników od ubezpieczeń na wypadek śmierci lub dożywocie: a) na rachunek samego płatnika 300 zł. rocznie, b) na rachunek zaś podatnika i członków rodziny będących na jego utrzymaniu 600 zł. rocznie.

Przypominamy, że procenty średniej zyskowości stosuje się do obrotu podatku przemysłowego, osiągniętego w roku 1927, skoro chodzi o wymiar za rok 1928.

Przedłużenie prawa zwłoki przy spłaceniu długów hipotecznych

Na zasadzie Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z d. 28 grudnia 1927 r. (Dz. U. R. P. nr. 117, poz. 993), prawo zwłoki przewidziane w par. 5 rozporządzenia zobowiązań prywatno-prawnych, a zatem odnośnie do spłat pretensyj, zabezpieczonych hipotecznie na nieruchomościach, z których główny dochód pochodzi z komornego, określonego na podstawie ustawy o ochronie lokatorów, zostało przedłużone do d. 31 grudnia 1928 r.

Blisko milion egzekucyj podatkowych w Warszawie!

W warszawskim „Kurjerze Czerwonym“ czytamy:

Do najlepiej rozwijających się w ciągu ostatnich lat działów „gospodarki“ miejskiej zaliczyć należy bezsprzecznie sekcję egzekucyjną.

Podatki miejskie wpływają z coraz większym trudem. Przeciężeni płatnicy ociągają się do ostatniej chwili z wnoszeniem należności. W wyniku mnożą się egzekucje, przymusowe ściąganie opłat i podatków.

Gdy w roku ubiegłym czynnych było w sekcji egzekucyjnej 23 pracowników etatowych i 240 kontraktowych, na rok bieżący przewiduje się powiększenie drugiej kategorii egzekutorów do 275 osób.

Gdy w roku 1926 dokonano zajęć w 662.217 wypadkach, to w roku ubiegłym liczba zajęć wzrosła do 918.555, przyczem wyegzekwowano przymusowo 17 i pół miliona złotych.

Sprawy gospodarcze

Rozwój przemysłu w Polsce.

W styczniu br. zostało zatwierdzonych 8 nowych sp. akc. o ogólnym kapitale 8.620 tysięcy, powiększyło zaś kapitał 9 spółek na ogólną sumę 7.629 tysięcy, czyli razem blisko o 16 milion. zł.

Przemiał.

W przyszłym tygodniu wyjeżdża na prowincję delegacja minist. spraw wewnętrznych przy udziale rzeczoznawców fachowych dla zbadania, czy i w jakim stopniu stosują się młyny do przepisów o ograniczeniu przemiału żyta do 65 proc.

Przepisy o miarach.

Opracowano projekt rozporządzenia p. Prezydenta Rzeczypospolitej o karach za przekroczenie przepisów o miarach. Projekt rozporządzenia przewiduje grzywny za przekroczenie przepisów do wysokości 1.000 zł. i karę aresztu do 3 miesięcy, lub jedną z tych kar.

Do wymierzania kary grzywny do wysokości 300 zł., powołane są miejscowe urzędy miar, którym jednocześnie służy prawo orzeczenia o niezdatności do użytku, konfiskaty, lub zniszczenia narzędzi mierniczych. Jeżeli kierownik miejscowego urzędu miar uzna za konieczne zastosowanie wyższej kary pieniężnej, lub kary bezwzględnej aresztu, winien sprawę skierować do właściwego sądu pokoju.

Niepokojący wzrost ilości protestowanych weksli.

W większych ośrodkach gospodarczych w Polsce, wielkie zaniepokojenie wywołał ogromny napływ protestowanych weksli. Protesty mają miejsce we wszystkich branżach, a nawet w branży kolonialno-spożywczej, która zazwyczaj najlepiej wywiązuje się ze swych zobowiązań. Sfery fachowe tłumaczą to zjawisko dotkliwym brakiem gotówki i zastojem we wszystkich dziedzinach przemysłu i handlu. Na brak płynnej gotówki w znacznym stopniu wpłynęła płatność szeregu podatków. oraz wykupienie patentów. Tak wielką ilość protestowanych weksli notowano tylko w roku 1924, po przeprowadzeniu stabilizacji złotego.

Pismo, którem bank potwierdza odbiór weksli

złożonych mu do dyskonta, podlega opłacie stałowej w wysokości 20 grosz., jeżeli wartość weksli przewyższa 50 zł.

Wystawa rzeźnicza w Mysłowicach.

Prace przygotowawcze do wystawy zwierząt rzeźnych, produktów mięsnych, oraz urządzeń technicznych, której termin ustalono na 3 do 13. czerwca 1928 r., odbywają się na subkomisjach, stanowiących właściwy Komitet Wykonawczy. Pierwsza koncepcja, że wystawę tę urządzić będzie specjalne towarzystwo, upadła. Szereg działów, jak handel bydłem i trzodą chlewną, urządzania, przybory do ważenia, załadowania i wyładowania zwierząt, fabrykacja wyrobów mięsnych, przetwórstwo odpadków rzeźnych, hodowla bydła, pasza i przybory do karmienia zwierząt, opracowany jest przez wybitnych fachowców. Komitet Wykonawczy wszedł w kontakt z Wielkopolską Izbą Rolniczą, Zw. Handlarzy bydłem w Poznaniu i dyrekcją Targów Wschodnich we Lwowie, wreszcie, zaprosił do współpracy Śląski Związek Gospodarczy, którego wiceprezes inż. Grytier wchodzi w skład odpowiednich komisji. Możliwe jest, że w związku z tą wystawą odbędzie się aukcja bydła hodowlanego, urządzana corocznie przez miejscowy Związek Hodowców Bydła Województwa Śląskiego. Wystawa odbędzie się w częściowo tylko ukończonej targowicy mysłowickiej.

Małopolska Wschodnia i jej udział w Powszechnej Wystawie Krajowej.

Członkowie Zarządu Powszechnej Wystawy Krajowej dr. Wachowiak i prezes Samulski, wyjechali do Lwowa, gdzie odbędą się narady w Izbie Przemysłowo-Handlowej sfer przemysłowych i handlowych w sprawie zorganizowania udziału Małopolski Wschodniej w Wystawie. W naradach wezmą także udział reprezentanci władz państwowych. Dzięki pomocy wojewody lwowskiego p. Dunin-Borkowskiego, Izby Przemysłowo-Handlowej i miasta przygotowania w Małopolsce Wschodniej postępują rażno naprzód. Konferencje te są dowodem wielkiego zainteresowania się Powszechną Wystawą Krajową, jakie wszystkie sfery społeczeństwa lwowskiego oraz lwowskie władze okazują dla tego wielkiego dzieła narodowego a jakie Lwów razem z dwoma innymi miastami kresowymi Wilnem i Łuckiem stawia na czoło realizatorów P. W. K.

Ulgi celne na nasiona drzew iglastych.

W Dzienniku Ustaw z dnia 4 bm. ogłoszone zostało rozporządzenie ustanawiające ulgi celne na nasiona

HELA

Najlepsze baterje elektryczne do lampek i radja
Krajowy wyrób **Wszędzie do nabycia!**

HELA

drzew iglastych. Przy przywozie z zagranicy nasion drzew iglastych może być za każdorazowym pozwoleniem min. skarbu stosowane cło ulgowe, wynoszące 20 proc. normalnego. W stosunku z państwami, które będą podlegać postanowieniom rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1928 w sprawie ceł maksymalnych, cło ulgowe będzie wynosiło 20 proc. cła maksymalnego. Rozporządzenie weszło w życie już 1 bm. i będzie obowiązywało do 30 kwietnia br.

Wpływ ubezpieczenia towaru na odpowiedzialność sądową.

Powód wytoczył skargę o zwrot towaru, oddanego pozwanemu na przechowanie. Pozwany bronił się argumentem, że co najwyżej może być odpowiedzialny do wysokości sumy, na którą towar ubezpieczył.

Sąd Apelacyjny wyjaśnił (nr. AC. 84-25), że wysokość ubezpieczenia rzeczy przez skład przyjmującego nie może ograniczyć jego odpowiedzialności do tej sumy, która jest dowolna i rzeczywistej wartości składu może nie odpowiadać.

Rejestracja rzemieślników w Warszawie.

Urząd przemysłowy magistratu rozpoczyna w najbliższym czasie ogólną rejestrację rzemieślników, zamieszkających w Warszawie. Rejestracja potrwa cały miesiąc.

Świadczenia socjalne

Bogata Anglja nie stosuje 8-godzinnego dnia pracy.

Międzynarodowe Biuro Pracy zajął się obecnie o ratyfikację konwencji waszyngtońskiej (8-godz. dzień pracy) przez Włochy, Austrię i Francję. Ale ratyfikacja tej konwencji, zwłaszcza przez Francję, będzie możliwa tylko w razie ratyfikowania jej również i przez Anglię. Tymczasem rząd Baldwin nie ma bynajmniej ani chęci, ani możliwości ratyfikowania niewygodnej dla siebie konwencji.

Marynarka handlowa Francji poniosła, jak twierdzą koła zainteresowane, duże straty z tego powodu. Opozycja we Francji przeto w razie odrzucenia ratyfikacji przez Anglię, będzie bardzo ostra i 8-godzinny dzień pracy nie stanie się tak prędko dniem uregulowanym ustawowo.

Komisja opieki społecznej.

Na posiedzeniu rady ministrów przyjęto na wniosek min. pracy i opieki społecznej projekt rozporządzenia p.

Prezydenta Rzplitej o opiekunach i komisjach społecznych. Wprowadzenie tych instytucji ma na celu stworzenie specjalnych organów, oraz sprawowanie opieki społecznej z charakterem pomocniczym dla organizacji komunalnych.

Opiekunowie społeczni wybierani są na okres 3-letni. Z prawa wyborczego korzystają wszyscy mieszkańcy jednostki administracyjnej, którzy przebywają w danej miejscowości co najmniej od roku. Zadaniem opiekunów społecznych jest pobudzanie inicjatywy, czuwanie nad wykonywaniem opieki społecznej i i. d.

Opiekunowie pracują honorowo i korzystają z pomocy władz cywilnych i komunalnych. Otrzymują oni uprawnienie noszenia oznak zewnętrznych.

W każdej gminie tworzy się komisja opieki społecznej, która ma na celu prowadzenie i kierowanie całą akcją. Do komisji wchodzi przedstawiciel samorządu, opiekun i t. d. Jednocześnie tworzyć się będą powiatowe i wojewódzkie komisje opieki społecznej celem skoordynowania pracy opieki społecznej na terenie jednostek administracyjnych.

Dowody osobiste.

Nowa ustawa o dowodach osobistych, która ma być wkrótce ogłoszona, nie wprowadza w zasadzie przymusu paszportowego, jednak władze administracyjne będą mogły żądać wylegitymowania się. Do tego celu będą mogły służyć różne dokumenty, wydawane przez władze publiczne. Kto będzie chciał, będzie mógł otrzymać dowód osobisty, płacąc za niego 60 groszy.

Targi

Międzynarodowe Targi w Wiedniu

odbędą się w tych dniach od 11 - 18 marca 1928 r. Po legitymacje targowe oraz wszelkie bliższe szczegóły zwrócić się można do Konsulatu Austrii na woj. poznańskie i pomorskie w Poznaniu, Plac Wolności 18.

Zniżka opłat paszportowych

Warszawa (AW). W związku z nowym rokiem budżetowym w Ministerstwie spraw wewnętrznych rozważana jest sprawa zgłoszenia wniosku o zmniejszenie opłat za paszporty zagraniczne. Opłaty miałyby być obniżone o 50 procent.

Biuro lit. r. i. e.

Red. H. Grulzińskiego-Gralskiego
Kraków, ul. Zybkiewicza 5 (P. K. O.)

Przetargi.

Dyrekcja Kolei Państwowych w Katowicach rozpisuje 8 przetargów publicznych na dostawę różnych narzędzi i przedmiotów inwentaryjnych.

Termin do wnoszenia ofert upływa dla poszczególnych przetargów dnia 27, 28, 29, lutego i 1, 2, 3, 5 i 6 marca 1928 r.

Blizsze warunki przetargów zostały ogłoszone w „Monitorze Polskim” Nr. 27 z dnia 3 lutego b. r.

Magistrat miasta Rawicza wyda w drodze publicznego przetargu wykonanie robót:

a) ślusarskich, b) stolarskich dla budowy domu szkolnego Korpusu Kadetów Nr. 3 w Rawiczu.

Oferty należy składać w Magistracie do dnia 29 lutego 1928 r. do godz. 11-tej w zapieczętowanych kopertach z napisem: Oferta na roboty „ślusarskie” wzgl. „stolarskie”

Wzór ofert wydaje się za opłatą: ślusarskie 10.— zł, stolarskie 15.— zł w Magistracie, pokój nr. 9. Tamże wyłożone są warunki i plany do przejrzania w godzinach urzędowych.

Pokwitowanie na złożone wadium i to 50% sumy oferowanej, złożone w tutejszej Miejskiej Kasie Oszczędności, należy złożyć przed otwarciem ofert przewodniczącemu komisji przetargowej.

Otwarcie ofert nastąpi dnia 29 lutego 1928 r. o godz. 11 w Magistracie, pokój 4.

Magistrat zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferenta, podziału prac pomiędzy kilku oferentów, wzgl. nieuwzględnienie żadnej oferty bez podania powodów.

Rawicz, dnia 13 lutego 1928 r.

Magistrat m. Rawicza
(—) Wolski, zast. burmistrza.

Kasa Chorych miasta Lwowa ogłasza przetarg publiczny na wykonanie robót budowlanych i rzemieślniczych (z wyjątkiem instalacji) przy budowie Sanatorium dla chorych gruźliczych przy ul. Kurkowej l. 31 we Lwowie.

Plany budowy są do przejrzania w biurze Dyrekcji Kasy Chorych m. Lwowa, ul. Brajerowska l. 8.

Przedmiary, warunki i opis robót są tam do podjęcia za cenę (50) pięćdziesięciu zł.

Termin otwarcia ofert dnia 20 marca b. r. o godz. 12 w południe.

Zarząd Kasy Chorych miasta Lwowa zastrzega sobie prawo swobodnego wyboru oferty.

We Lwowie dnia 15 lutego 1928 r.

Za Zarząd Kasy Chorych miasta Lwowa
Dyrektor: Przewodniczący Zarządu
Jan Szczyrek Michał Chrystowski.

AMERA

GORZKA WODA === działa łagodnie a przecież wydajnie
Wyrób Fy: RZĄCA I CHMURSKI, KRAKÓW. Oszczędź do nabycia!

PINOMETHYL usuwa natychmiast KATAR!

Do nabycia
w aptekach

PINOMETHYL

chroni od

KATARU

Do nabycia
w aptekach

Wydział Powiatowy w Śremie zamierza wydać w drodze przetargu publicznego w dwóch losach wykonanie robót oraz dostawę materiałów budowlanych, za wyjątkiem cegły do rozbudowy szpitala powiatowego w Śremie.

Los 1 zawierać będzie roboty ziemne, murarskie i betonowe wzgl. żelbetowe, dochodzi do tego jeszcze rozbiórka starych zabudowań w podwórzu szpitalnym.

Los 2 zawiera wszystkie pozostałe roboty aż do oddania pod klucz.

Oferty należy składać w zamkniętych kopertach z napisem: „Oferta na budowę szpitala, los 1 albo 2”, najpóźniej do godz. 10 dnia 25 lutego b. r., poczem o godz. 11-tej nastąpi otwarcie ofert.

Wzory ofert i plany wydaje się za opłatą 2 zł w Powiatowym Zarządzie Drogowym.

Wydział Powiatowy zastrzega sobie prawo wolnego wyboru oferenta, podziału prac między kilku oferentów lub też nieuwzględnienie żadnej oferty.

Śrem, dnia 14 lutego 1928 r.

Przewodniczący Wydziału Powiatowego.

Wspierajcie Fundusz Prasowy!

FEJLETON

Henryk Grudziński

Średniowieczna kultura rzemiosła*)

III. (Ciąg dalszy)

Z tej głębokiej religijności rzemiosła i cechów u nas i wogóle w Europie zrodziło się błogostawienie, a tak częste w owych czasach wierzących, poczucie solidarności, a co dziwniejsze — myśl demokratyczna. — Mimo silnego konserwatyzmu w sprawach tradycyjnych, wykazuje rzemieślnik owych czasów zażliwianą liberalność polityczną i zmysł państwowo twórczy. Niejedna z obecnych ostatnich zdobyczy socjalnych była wówczas już praktykowana, jak n. p. równouprawnienie kobiet w sprawie zawodów. Dziś notują wszystkie pisma jako curiosum wyzwoliny pewnej kobiety na czeladnika zegarmistrzowskiego. W Norymberdze zaś w 1564 istniał nawet osobny kobiecy cech rzeźników, jak wogóle w rzemiośle pracowali bracia i siostry. Jak powa-

*) wykład wygłoszony przed mikrofonem Polskiego Radja w Krakowie w dniu 11 lutego 1928 r..

Szkolnictwo

20 milionów zł na budowę szkół. Z Warszawy donoszą: W ostatnich dniach w ministerstwie oświaty odbył się z udziałem wicepremiera dr. Bartla szereg narad i konferencji na temat budowy szkół w r. 1928-29. Na ten cel ma być preliminowana kwota około 20 milionów.

Ostatnie stypendja Wydziału Samorządowego Tymczasowy Wydział Samorządowy uchwałą z dnia 3 lutego nadał 199 uczniom stypendja fundacyjne w łącznej kwocie: 54.840 zł i 40 dukatów holenderskich. Między innymi: Państw. Szkoła Przemysłowa Kraków: Nowak Edward 120 zł. Szkoła Ekonom.-handlowa Kraków: Makary Augustyn i Wnęk Józef po 120 zł. Państw. Szkoła Handlowa Przemysł: Rogosz Józef, Matwijów Stanisław po 120 zł. Państw. Szkoła Przem. Artyst. Kraków: Otwinowski Zbigniew 120 zł. Państw. Szkoła ślusarska Świątniki G.: Młynarczyk Józef 800 zł.

Ponadto kilku uczniów otrzyma stypendja z fundacji im. Ryszarda Pieściorowskiego i Dra Jana Towarnickiego, oraz kilkudziesięciu uczniów jednorazowe zasiłki z fund. Dra Jana Towarnickiego.

Wszkalenie rzemieślników. Magistrat warszawski omawiał sprawę przyznania subsydjów prywatnym kursom i szkołom dokształcającym rzemieślniczym w Warszawie. W myśl ustawy przemysłowej magistrat winien takie szkoły zakładać i prowadzić, a nawet powinien subsydjować istniejące prywatne. Magistrat powziął w tej sprawie uchwałę, postanawiając udzielać subsydji tylko szkołom, prowadzonym w języku polskim.

Piśmiennictwo

Jerzy Nikodem: Ustawa o państwowym podatku przemysłowym. Poznań 1927.

Podręcznik ten obejmuje nietylko tekst tej tak ważnej dla wszystkich sfer gospodarczych ustawy, lecz podaje przy każdym przepisie bardzo liczne wyjaśnienia i okólniki Min. Skarbu, oraz dotyczące orzeczenia Najwyższego Trybunału Administracyjnego. Znakomity i przejrzysty układ książki pozwala czytelnikowi, który nawet nie jest fachowcem, zorientować się dokładnie o znaczeniu i stosowaniu każdego przepisu ustawy i niejednokrotnie umożliwić mu obronę

żaną w ówczesnych czasach była n. p. „stara” t. j. żona mistrza, możemy wynioskować z minjatury do cechu szewskiego w Kodeksie Behema, gdzie mistrzowa siedzi jak hrabina przy krosnach, pozostawiając wszystkie troski domu mistrzowi-mężowi w sposób, które roby jej zazdrościła nawet dzisiejsza Amerykanka.

Tak samo cały szereg innych świadczeń socjalnych jest starym jak świat, przynajmniej w rzemiośle, n. p. Kasy Chorych, spółdzielnie towarowe, gospody dla podróżującej czeladzi, gdzie towarzyszy z wszystkich stron ówczesnego świata był mile widziany, a z czym porównać się dziś nie może ani Międzynarodówka Studecka, ani Międzynarodowy Instytut Współpracy Intelktualnej w Paryżu. Obchodziło się bardzo dobrze bez esperanto i ido, albowiem łacina była żywym językiem, a resztę dopowiedział język serca i miłości bliźniego.

Jest wykluczonem w krótkim fejletonie wejść w szczegóły tak potężnej organizacji umysłowej i gospodarczej jaką przedstawiało rzemiośle w średniowieczu. Posiadamy nawet w języku polskim dzieła o tym odrębnym, prawie zaginionym świecie. Przytoczę tu tylko podstawowe dzieło

Dr. Klemensa Bąkowskiego „Dawne cechy krakowskie”, Juliana Kołaczkowskiego „Wiadomości, dotyczące się przemysłu i sztuki w dawnej Polsce” i podobne dzieło A. Makowskiego z 1871 r. „Przemysł i rzemiosło u nas z dawnych czasów”, najszerokojszą jednak jest praca Ks. Dr. Chotkowskiego p. t. „Rzemiosła i cechy krakowskie w XV wieku” z r. 1891 zwłaszcza wobec faktu, że ów wiek jest złotym wiekiem nietylko polskiego ale rzemiosła w ogólności. Zwracamy również uwagę na szereg pięknych fejletonów Henryka Molińskiego p. t. „Cechy i życie cechowe w Polsce” (Głos Mieszczański z 17. V. 1925 roku i dalsze). Z owych czasów zachowało się nam dzieło pomnikowe, cenione więcej zagranicą niżeli u nas w kraju, mianowicie słynny Codex picturatus Balthazara Behema, zawierający spisane prawa 12-tu cechów krakowskich z r. 1363 i 1385; są tam: bednarze, blacharze, krawcy, tokarze, stolarze, ludwisarze, łagiewnicy, leglarze, kołodzieje, powroźnicy, mydlarze i łojarze, świeczkarze, tkacze i barchannicy, rzeźbiarze, garncarze, konwisarze, powroźnicy, krawcy i kuśnierze.

G.

(C. d. n.)

przed nieuzasadnionymi uroszczeniami fiskalnymi.

Autor, b. naczelnik Urzędu skarbowego w Poznaniu, nie jest pomimo to przejęty duchem krańcowego fiskalizmu, a nawet w przedmowie do tej książki wytyka cały szereg wad tej ustawy, domagających się reformy.

Książkę tę możemy jak najgoręcej polecić wszystkim, którzy w ten czy ów sposób zainteresowani są podatkiem przemysłowym. Cena jej wynosi 6 zł.

Z naszych Izb

Bardzo smutny objaw

Na uroczystość Jubileuszu 50-lecia Cechu Malarzy i Lakierników oraz założenia Związku Cechów Malarskich Polski w dniu 19. lutego 1928 roku w Bydgoszczy — wyjechali delegaci Stow. Malarzy pokojowych i sztychów z Krakowa: starszy: Karol Orlecki, podstarszy: Piotr Przeczek i pan Ignacy Ziegelman.

Ponieważ nie zaznaczono w zaproszeniach, że zjazd będzie miał charakter czysto wyznaniowy, delegacja krakowskich malarzy, którzy wśród swoich członków liczą prawie 50% izraelitów, wyjechała w oznaczonym powyżej składzie.

Gdy pan Ziegelman widział się znużonym do oświadczenia, że jest żydem, zebrani na sali, nie bacząc na prawa gościnności, podnieśli niekulturalne okrzyki na „Galicjaków“ i po prostu zmusili swoich gości Małopolskich do opuszczenia sali obrad. Wogóle stanowisko Komitetu bydgoskiej uroczystości, zajęte w stosunku do przedstawicieli Krakowa, którzy na Zjazd wybrali się w strojach wieczorowych (delegaci miejscowi, byli w zwykłych codziennych ubraniach) było tak niekulturalne, tak zaznaczono z naciskiem wyższość i odrębność dzielnicową, że chyba odstraszyć może kulturalnych rzemieślników od udziału we wszystkich zjazdach na terenie byłego zaboru pruskiego, o ile nie zaszło tu wyjątkowe nieporozumienie i nie mamy do czynienia z wybrykiem nieodpowiedzialnych jednostek wśród rzemiosła wielkopolskiego, jednostek, nie otrząśniętych jeszcze z pruskiej buty. Nie wątpimy równocześnie, że obrażeni reprezentanci rzemiosła małopolskiego, a zwłaszcza krakowskiego otrzymają zadośćuczynienie, i że bratnia nasza Poznańska Izba Rzemieślnicza zainteresuje się tem pożądania godnym zajęciem.

Zjazd budowniczych uchwalił poprzeć wystawę krajową.

W ostatnich dniach odbył się w Katowicach zjazd delegatów Związku polskich budowniczych i architektów pod przew. arch. Habielskiego. W obradach brali udział delegaci wszystkich większych miast Polski jak Warszawa, Kraków, Poznań, Lwów i t. d. Przedyskutowano m. in. nową ustawę budowlaną i wystawę przemysłową. Zapadły uchwały w sprawie jak najintensywniejszego współdziału organizacji architektów w Powszechnej Wystawie Krajowej w Poznaniu.

Kronika

Rozporządzenie o zamknięciach sklepowych Magistrat krakowski rozplakatował rozporządzenie, dotyczące urzędzenia i utrzymywania zamknięć w portalach, drzwiach sklepowych, oknach wystawowych, gablotach itp. Zamknięcia te mogą być wykonywane tylko za zezwoleniem magistratu i winny odpowiadać zasadom estetycznym i architektonicznym ze względu na całość fasady. Urządzenia te w dzielnicy I-szej i w głównych ulicach innych dzielnic winny być o ile możliwości tak urządzone, aby po ich zamknięciu wewnątrz wystaw sklepowych, gablot itp. było z ulicy widoczne (żaluzje ażurowe, siatki, kraty itp.) — Rozporządzenie weszło w życie z dniem 14 b. m.

Krakowska Elektrownia Miejska zawiadamia, że od dnia 1. III. b. r. żadna instalacja, wykonana rurką czarną, tak pod tynkiem jak i na wierzchu, nie będzie przyłączona do sieci. — W imieniu zainteresowanych firm względnie rzemieślników, apelujemy do Dyrekcji Elektrowni Miejskiej, by zechciała ów ostateczny termin przedłużyć przynajmniej o 2 miesiące, ze względu na leżący u fachowców zapas materiału i objęte już roboty instalacyjne. — Pozatem proszeni jesteśmy zaapelować do Dyrekcji Elektrowni Miejskiej, by zechciała zadawać się jednym planem projektowanych robót, co ułatwi ogólnie pracę biurową.

Zwracamy uwagę naszych czytelników na ogłoszenia (ostatnia stronica) znanej firmy „Lux“, Kraków Dominikańska 4, która udziela rzemieślnikom powołującym się na niniejsze znaczny opust.

Co uchwalił

ostatni Zjazd Rzemieślniczy

BEZPŁATNY STAŁY DODATEK
„Wiadomości Rzemieślniczych“

W numerze dzisiejszym kontynuujemy przedruk dokładnego sprawozdania z III. Zjazdu Izby Rzemieślniczych całej Polski w Krakowie w dniu 10. kwietnia 1927 r. (Nr. VI).

Wycofanie kredytów P. K. O.

Czy zatem nie likwidacja Kas Rzemieślniczych?

Koła rzemieślnicze są silnie zaniepokojone dochodzącą do nich wiadomością, jakoby bardzo dogodny dla nich kredyt P. K. O., przez który dźwignęły się Kasy Rzemieślnicze i cały stan rzemieślniczy, ma być wstrzymany, a kredyt przeznaczony dla rzemiosła i drobnego przemysłu ma być rozproszony przez Bank Gospodarstwa Krajowego za pośrednictwem miejskich i powiatowych Kas Oszczędności, zatem z pominięciem Kas Rzemieślniczych.

Projekt ten wywołać musi tem silniejsze zdziwienie, gdy słyszy się, iż podobno same kasy powiatowe i miejskie Kasy oszczędnościowe bronią się przeciw tym kredytom, jako nieodpowiadającym tym kasom względnie ich statutom, wymagającym przy kredytach podkładu hipotecznego, co u rzemieślników przeważnie jest niemożliwym. Skutek byłby zatem ten, że byłby to kredyt, z któregoby rzemiosło korzystać nie mogło. Jest to chyba projekt, który powstał wskutek przecenienia Kas Rzemieślniczych i apelujemy do Pana Ministra Handlu i Przemysłu i Pana Ministra Skarbu, by w interesie szerokich sfer rzemiosła i drobnego przemysłu umożliwili rozproszanie tego tak błogosławionego dla rzemiosła kredytu w drodze i formie najwłaściwszej tj. jak dotychczas za pośrednictwem tak pięknie prosperujących naszych Kas Rzemieślniczych. (Przyp. Red: Zwracamy uwagę na nasz artykuł wstępny w Nr. 4 br. p. t. „Kredytowy samorząd rzemieślniczy“).

Księgowość w warsztatach rzemieślniczych.

(Dokończenie).

Jest rzeczą ogólnie znaną, iż właśnie te zakłady najwięcej na złe interesa narzekają i z zazdrości na dobre prosperujące przedsiębiorstwa swych kon-

„ELEKTROS“

Przedsiębiorstwo elektr.
J. WŁ. SAJAK

Kraków, Franciszkańska 4, Tel. 1214

Urządzenia dla lokali przemysłowych
i domów mieszkalnych

kurentów spoglądają, którzy stosownej księgowości nie prowadzą. Zagadka ich niepowodzenia jest łatwą do rozwiązania, Rzemieślnicy ci pomimo swej intensywniej pracy nie robią postępu, ponieważ w wielu wypadkach przynajmniej, nie mają najmniejszego poglądu ni kontroli na bieg i rozwój przedsiębiorstwa swego. Wobec tego, iż nie prowadzą należycie ksiąg handlowych nie wiedzą czy swą pracę nie za tanio oddają, nie wiedzą ile ich pośrednie i bezpośrednie wydatki wynoszą, — to też nie mogą należycie kalkulować i tym sposobem, dla braku odpowiedniej organizacji i przejrzystości ich praca jest bezproduktywna.

Niejedno z tych olbrzymich przedsiębiorstw przemysłowych, które dziś podziwem darzyny, wzięło swój początek z małego warsztatu rzemieślniczego, — jeżeli zaś tajemnice takiego ich rozwoju zbadamy to stwierdzimy, iż w 90% właściwym źródłem tego wyjątkowego powodzenia była dobra organizacja i kalkulacja, osiągnięta przez prowadzenie stosownej i przejrzystej księgowości. Tak dla wielkiego jak i małego przedsiębiorstwa jest prowadzenie księgowości nieodzownym warunkiem powodzenia. Dlatego też każdy najmniejszy warsztat książki handlowe winien prowadzić. Dopiero za pomocą należycie prowadzonych ksiąg handlowych będzie wiedział ile jego towar kosztuje, ile wynoszą koszty utrzymania zakładu, jak kalkulować, na którym towarze wiele, na którym mało, a na którym nic nie zarabia, w jakim kierunku pracować należy itd. Tego rodzaju ustawiczna kontrola, szczególnie w mniejszych przedsiębiorstwach, cudów dokonać może. Czas i koszty, które się na prowadzenie należytej księgowości poświęca powetują się stokrotnie, chociażby przez wycofanie w przyszłości tego towaru i tych prac, które nam żadnych zysków a tylko straty przynoszą.

(„Rzemieślnik“ Nr. 7. z 13 lutego 1927 r.)

PRACOWNIA STOLARSKA Wiktora Iglńskiego, Kraków, Gałczyńska 7 wykonuje wszelkie roboty meblowe, budowlane kościelne etc. p. nader przystępnych cenach

ZAKŁAD INTROLIGATORSKI PIOTRA GRZYWY
KRAKÓW, RAJSKA 10 TELEFON 4743

Wykonuje wszelkie roboty w zakres introligatorstwa wchodzące. Oprawia mszały, brewjarze, książki do nabożeństwa, oprawy ozdobne ksiąg powieściowych, wykonuje portfele na wexle, pudła na akta, Passepartouts, oprawy nakładów i broszurowanie

Wspierajcie Fundusz Prasowy

Złote myśli o życiu i miłości.

III

BLIŹNI

Współczuj nam „najszczerzej“ w tem, czego nam wpierv najszczerzej.. życzyli.

Kochać „się“ w kimś — jest wyraźnym dowodem... egoizmu.

Uderzy cię pięścią w grzbiet, a skarży się, żeś go... grzbietem w pięść uderzył.

Są tacy, których zazdrość gryzie nawet o szczęście... własne.

Einsteinowska teoria „względności“ stanie się prawdziwym odkryciem dopiero w fizyce... moralnej.

Jedyną bronią przeciw doskonałości bliźniego jest — pokochać go.

Pukajcie a otworzą wam — ale czy was wpuszczają, to inna kwestja.

Aby ludzkość pokochać trzeba czasem siebie... znienawidzić.

Mówią o wypełnieniu swych najświętszych obowiązków, a myślą właściwie o wypełnieniu swej najświętszej... kieszeni.

Nasze miękkie serce to często fotel, w którym się rozsiadają... drudzy.

„Dobroczyńne“ i „bezinteresowne“ towarzystwa wypłacają najsutszą dywidendę... protekcji.

Wszystko dla bliźniego — ale zaliczaj do niego i siebie samego.

Oddaliby ostatnią koszulę — ale o dalszej garderobie już nie mówią.

Niewdzięczność boli tylko tych, którzy na wdzięczność... czekają

Nie będzie głosem bożym „głos narodu“ wołający o pomstę do... piekła.

Przedruk wzbroniony.

G.

ZAKŁAD DENTYSTYCZNY **ARTURA GOLDMANA** KRAKÓW Sławkowska 24

Dla przemysłu irolig torskigo wszelkie narzędzia materiały częściowe, drukarskie w najlepszych gatunkach poleca

„GRAFIKA“

Fr. Terakowski Syn Józef

Kraków, ulica Gołębja 3
Zamówienia na prowincję odwr.

PIECZĄTKI
dla wszystkich instytucji
wykonuje najszybciej

Wszelkie przybory do światła elektr. i dzwonek elektr. Żelazka elektr. poduszki i garnki elektryczne, dzwonek elektr. zł 450. Transformator do dzwonek

elektrycznych sztuka zł 10, baterie do dzwonek elektrycznych, Salmiak chemiczny czysty, stopki, wyłączniki, żarówki 220 Volt zagraniczne zł 2-20. Instalacje światła elektrycznego i dzwonek elektrycznych wykonuje się po najniższych cenach. — Światowej sławy zagraniczny aparat detektorowy „Rondo“ ze skalą do regulowania zł 13-00. Lekkie i bardzo czułe słuchawki „Mabe“ zł 18 wraz z podatkiem. Aparat radiowy Nr 300 zł 20 Banany sztuka 15 groszy, gniazdko niklowane 12 groszy, antena spiralna zł 150, drut zielony na cewki od 3 groszy za metr. Naprawa i magnesowanie słuchawek wykonuje się natychmiast. Wielki wybór kryształów. — Linka antenowa fosforbrons mtr. 12 groszy. — izolatoriki jajowe sztuka 15 groszy.

Firma „Lux“ Kraków
Plac Dom. nikański 2.
Telefon Nr. 33-35.

Ceny ogłoszeń: 1/4 strona 200 zł, 1/2 strony 120 zł, 1/4 strony 60 zł. Drobne ogłoszenia 10 gr za słowo.

Drukarnia J. Czernieckiego w Krakowie, ul. Lubieź L. 5